

Voortgangsrapportage 2010 en 2011

Steunpunt taal en rekenen vo

Inhoud

Voorwoord

1. Het Steunpunt in 2010 en 2011

2. Activiteitenverslag 2010 en 2011

- 2.1. Website
- 2.2. Helpdesk
- 2.3. Servicedocumenten
- 2.4. Flitsberichten
- 2.5. Bijeenkomsten, conferenties en netwerkgroepen
- 2.6. Projecten en producten
- 2.7. De 'klanttevredenheid'
- 2.8. Presentaties voor andere organisaties/instellingen
- 2.9. Werkoverleg OCW, instellingen overleg, overleg met derden

3. Bespiegelingen 2010/2011 en vooruitblik 2012

Voorwoord

Het verhogen van de taal- en rekenprestaties in het voortgezet onderwijs vraagt een lange adem van alle betrokkenen. In de jaren 2010-2014 moet in de hele onderwijskolom van primair onderwijs (po), voortgezet onderwijs (vo) en middelbaar beroepsonderwijs (mbo) een inhaalslag gemaakt worden. Het volledige invoeringsproces van de referentieniveaus taal en rekenen in het vo werkt ongetwijfeld ook na 2014 nog een aantal jaren door. Na twee jaar activiteiten van het Steunpunt taal en rekenen vo beginnen goede ontwikkelingen in dat proces zichtbaar te worden. Dit laatste is niet (alleen) de verdienste van het Steunpunt en andere organisaties, het zijn juist de vo-scholen die deze nieuwe ontwikkelingen in veel gevallen uiterst serieus ter hand hebben genomen.

1. Het Steunpunt in 2010 en 2011

Het Steunpunt taal en rekenen vo is op 1 februari 2010 gestart. De coördinatie van het Steunpunt is in handen van Akke Vos die tevens het Steunpunt taal en rekenen mbo (en inmiddels, 2012, ook het Steunpunt taal en rekenen ve) aanstuurt. De aanvankelijke start was met één adviseur, vanaf juli 2010 was de bemensing met twee adviseurs compleet. Bij hun werkzaamheden worden de adviseurs secretariaeel ondersteund. In totaal gaat het om ca. 3,1 fte.

Allereerst is er flink ingezet op het creëren van naamsbekendheid, door middel van het versturen van flyers over het Steunpunt naar alle schoollocaties van het voortgezet onderwijs; dat zijn 1286 postadressen. Kort daarna is, aansluitend op de carrouselbijeenkomsten die door de VO-raad werden georganiseerd, gestart met de serie informatiebijeenkomsten 'Over Taal en Rekenen gesproken' waar uitleg werd gegeven over de referentieniveaus en alles wat daarover op dat moment bekend en van belang was voor het vo. Uit de grote belangstelling voor deze eerste bijeenkomsten bleek dat sprake was van een toenemende 'informatiehonger'; veel scholen waren begonnen zich te oriënteren op de gevolgen van dit nieuwe beleid. Tijdens diverse conferenties en via flitsbijeenkomsten, de website, de helpdesk en door servicedocumenten voorzag het Steunpunt daarin zo goed mogelijk.

Ook is het Steunpunt in 2010 gestart met het opzetten van regionale netwerken voor Noord-, Midden- en Zuid Nederland voor taal en rekenen. Er zijn inmiddels in alle drie de regio's vier verschillende netwerkgroepen: taal havo-vwo, taal vmbo, rekenen havo-vwo en rekenen vmbo. Doel van deze netwerkbijeenkomsten is behalve informatieverstrekking het bevorderen van uitwisseling van ervaringen tussen scholen.

In deze rapportage komen alle acties uit het Activiteitenplan 2010 en Activiteitenplan 2011 t/m 2013 aan bod, waar mogelijk gekwantificeerd.

2. Activiteitenverslag 2010 en 2012

2.1 Website

Begin maart 2010 heeft het Steunpunt taal en rekenen vo een eigen website ingericht en geopend. Doel van deze website is bezoekers te informeren over alles wat te maken heeft met (wet- en regelgeving over) taal en rekenen; informatie die van belang is of kan zijn voor mensen die werkzaam zijn in -of anderszins betrokken zijn bij- het vo. De website wordt voortdurend onderhouden en geactualiseerd door de adviseurs van het Steunpunt.

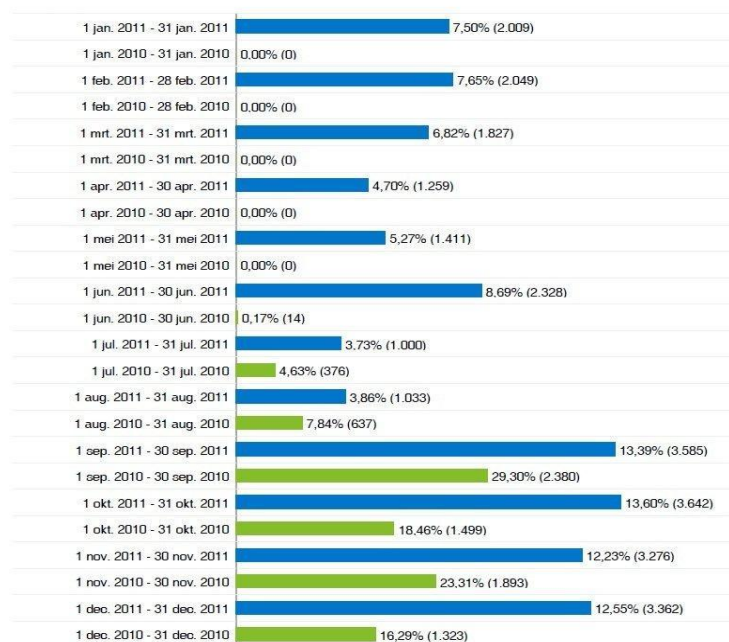
In onderstaande tabel zijn de bezoekersaantallen van 2010 afgezet tegen die van 2011. De gegevens over 2010 beslaan niet het hele kalenderjaar; ze zijn vanaf eind juni 2010 bijgehouden. De weergave van 2010 strekt zich dus over de laatste zes maanden uit in plaats van over een heel kalenderjaar. Desondanks kan uit de gegevens worden afgeleid dat in 2011 aanzienlijk meer bezoekers de weg naar de website wisten te vinden dan in 2010, het jaar waarin het Steunpunt (en dus ook de site) van start ging.

De belangrijkste websitcijfers:	2010	2011
Bezoeken	12.245	37.296
Paginaweergaves	43.222	128.623
Pagina's per bezoek	3,53	3,45
Bouncepercentage*	47,21%	42,74%
Gemiddelde tijd op de site	2:59 min	3:31 min
Nieuwe bezoeken	59,17%	59,19%

* Het gemiddelde aantal bezoekers dat de website verlaat na één pagina. Een bouncepercentage tussen 40 en 60% is over het algemeen normaal voor een website.

Het gemiddelde aantal unieke bezoekers per dag lag in 2010 op 66,5 (o.b.v. 6 maanden meting) en steeg in 2011 naar 102,2.

Het diagram hieronder geeft een beeld van de ontwikkeling van de relatieve en absolute aantallen unieke bezoekers per maand in 2010 (groen) en 2011 (blauw):

Downloadgedrag website

Hieronder een opsomming van de unieke bezoekersaantallen van de downloadpagina's op de website.

2010	bezoekers
Downloads regionale bijeenkomsten 'Over taal en rekenen gesproken...':	1661
Servicedocumenten:	716
Wijziging examenbesluit 19 augustus 2010:	706
2011	
Servicedocumenten:	2408
Downloads 'Geslaagd met dyslexie en dyscalculie':	1309
Downloads taal- en rekenposters:	1918
Downloadcentrum (sinds sept. 2011):	1035
Downloads flitsbijeenkomsten pilots rekentoetsen:	450

Ook de pagina die naar het Aanbodoverzicht taal en rekenen vo-mbo leidt, werd veel bezocht met 5302 paginaweergaves.

2.2 Helpdesk

Een van de kerntaken van het Steunpunt is het onderhouden van een telefonische en digitale helpdesk. Hiervan wordt veel gebruik gemaakt. Het merendeel van de vragen komt binnen via het contactformulier op de website; daarnaast worden de beide adviseurs ook geregeld rechtstreeks via de email met vragen benaderd. Het aantal telefonische vragen is groeiende maar blijft beperkt tot een gemiddelde van ongeveer 15 per week. Bij de telefonische vragen gaat het veelal om vragen waar men liefst direct antwoord op wil hebben. Het streven is erop gericht om de vragen die via het contactformulier of rechtstreeks via de email bij de adviseurs binnenkomen liefst dezelfde dag, maar uiterlijk binnen 2-3 werkdagen te beantwoorden. Een enkele keer, als er in een korte periode veel bijeenkomsten 'buitenshuis' zijn, kan het voorkomen dat de beantwoording een paar dagen langer op zich moet laten wachten. In die gevallen worden de vragen wel binnen een week beantwoord. Soms worden vragen gesteld die elders beter beantwoord kunnen worden, bijvoorbeeld door OCW, CvE, Cito of DUO. In die gevallen wordt de vraag doorgemailed. De vraagsteller krijgt in zo'n geval altijd bericht dat de vraag is doorgestuurd aan een contactpersoon binnen de betreffende organisatie. Het Steunpunt bewaakt of de betreffende organisatie binnen redelijke termijn antwoord geeft.

Hieronder een overzicht van de aantallen digitale vragen, gecategoriseerd naar onderwerp.

Digitale beantwoording van vragen over:	2010	2011
Bijeenkomsten	22	65
Diverse onderwerpen	54	13
Dyslexie / dyscalculie / schoolscan	3	13
Exameneisen	13	23
Financiën voor taal en rekenen	8	14

LWOO / LWT / VAVO	1	4
Medewerking aan conferentie/presentatie/workshops	8	4
Praktijkonderwijs	6	8
Producten	6	10
RT	1	0
Scholing / nascholing	0	6
Taal en rekenen in andere vakken	0	2
Toetsen	48	63
Vragen van BES scholen	0	2
Website	0	1
Wet- en regelgeving / Referentieniveaus	26	13
Totaal:	196	241

2.3 Servicedocumenten

Met het uitgeven van servicedocumenten beoogt het Steunpunt beleidsbrieven en wet- en regelgeving volledig correct maar kort en bondig en in vlot leesbare taal aan scholen aan te bieden. Men hoeft dan niet de officiële en vaak juridisch geformuleerde teksten uit het Staatsblad te lezen om toch voldoende geïnformeerd te zijn over een onderwerp.

Het Steunpunt vo brengt alleen servicedocumenten uit over items die samenhangen met taal en rekenen en voor betrokkenen uit het voortgezet onderwijs van belang zijn. De 'vertaalslag' wordt verzorgd door het Steunpunt en komt, daar waar dat nodig is, in goed overleg met OCW tot stand.

In paragraaf 2.1 treft u de aantallen aan waarin de servicedocumenten in 2010 en 2011 zijn bekeken en/of gedownload. Hieruit blijkt dat er grote behoefte bestaat aan deze service van het Steunpunt. Op bijeenkomsten waar ze in gedrukte vorm worden uitgereikt vinden ze gretig aftrek. Een enkele keer wordt er ook expliciet gevraagd of het Steunpunt, na verschijnen van nieuwe concretisering van het beleid, daar weer een servicedocument over maakt.

In 2010 zijn twee servicedocumenten verschenen:

- aanscherping slaag- zakregels op basis van het voorgenomen besluit van 19-8-2010;
- overzicht regelgeving referentieniveaus vo, 22-11-2010.

In 2011 is er één servicedocument uitgebracht:

- wijzigingsvoorstel Eindexamenbesluit, 8-6-2011.

Daarnaast wordt het servicedocument bij de rekentoetswijzers 2F en 3F vo (SLO) ook via de website van het Steunpunt aangeboden.

2.4 Flitsberichten

Het Steunpunt brengt nieuwsberichten uit. Dit zijn geen periodiek verschijnende berichten, maar ze worden verstuurd op momenten dat er iets te melden valt. Belangstellenden kunnen zich via de website aanmelden als ze deze 'flitsberichten' wensen te ontvangen. In de meeste gevallen zijn de 'geabonneerden' vo-docenten en/of taal- en rekencoördinatoren en leidinggevenden in het vo. Verder heeft zich een zeer beperkte groep buitenstaanders

aangemeld voor de flitsberichten; het betreft dan uitgevers, commerciële partijen, huiswerkbegeleidingsinstituten en dergelijke.

Het allereerste flitsbericht dat verscheen op 19 augustus 2010, ging over de serie van zeven informatiebijeenkomsten "Over Taal en Rekenen gesproken" en werd verzonden aan 575 personen. Dat aantal is inmiddels sterk gegroeid; op dit moment hebben zich 2350 personen voor de flitsberichten aangemeld.

Inhoudelijk gaan de flitsberichten soms over de aankondiging van een nieuwe bijeenkomst die door het Steunpunt of derden georganiseerd wordt; vaak gaat het over wet- en regelgeving en nadere concretisering daarvan. In 2010 zijn er zes van deze flitsberichten verstuurd. In 2011 waren dat er dertien.

2.5 Bijeenkomsten, conferenties en regionale netwerkgroepen

In 2010 en 2011 heeft het Steunpunt in totaal 8 bijeenkomsten, conferenties en regionale netwerkgroepen georganiseerd. De meeste bijeenkomsten zijn meer keren georganiseerd en verspreid in het land gehouden zodat de reistijd voor de deelnemers binnen redelijke grenzen bleef. Onderstaand het overzicht:

Bijeenkomsten, conferenties, georganiseerd door het Steunpunt		
2010		
1	Informatiebijeenkomsten Over taal en rekenen gesproken"	
	Zeven bijeenkomsten verspreid door het land	715
2011		
1	Succes in beeld: 'Samen sturen op de kern van de school'	
	Vier bijeenkomsten verspreid door het land	471
2	Startconferentie regionale netwerkgroepen taal en rekenen	
	Eén conferentiedag, in Amersfoort	287
3	Verdiepingsbijeenkomsten 'Taal en rekenen: En nu de volgende stap'	
	Drie bijeenkomsten in de regio's N, M, Z.	520
4	Netwerkbijeenkomsten	
	Drie keer vier groepsbijeenkomsten regio's N, M, Z, juni 2011	325
5	Conferentie 'Geslaagd met dyslexie en dyscalculie'	
	2 conferenties	313
6	Flitsbijeenkomsten over de pilotrekentoets vo 2012	
	Vier bijeenkomsten verspreid door het land	604
7	Netwerkbijeenkomsten	
	Drie keer vier groepsbijeenkomsten regio's N, M, Z, sept/okt 2011	239
Totaal:		3474

2.6 Projecten en producten

Het Steunpunt heeft in samenwerking met de VO-raad, de Stichting Platforms VMBO (SPV) en het platform Vakinhoudelijke Verenigingen Voortgezet Onderwijs (VVVO) opdracht aan

DUO Market Research gegeven om via enquêtes onderzoek te doen naar (de bekendheid van) de referentieniveaus taal en rekenen. Deze enquêtes zijn in gedifferentieerde vorm gehouden onder schoolleiders, docenten vmbo avo en beroepsgericht, schoolleiders en docenten havo-vwo. De respons was goed; uit het vmbo in totaal 1232, waarvan 518 avo docenten, 317 beroepsgerichte docenten en 397 leidinggevenden.

Uit het havo-vwo waren er in totaal 808 respondenten, 243 docenten havo, 345 docenten vwo en 220 leidinggevenden.

De resultaten van deze enquêtes zijn gepubliceerd op de website van het Steunpunt, via helpdesk-downloadcentrum-resultaten enquêtes.

In opdracht van het Steunpunt heeft het APS eind 2010 alle scholen voor voortgezet onderwijs in Nederland een set rekenposters 1F, 2F en 3F toegestuurd. Op verzoek van het Steunpunt heeft het APS in 2011 ook een set rekenposters voor de niveaus 1S, 2S en 3S ontwikkeld. Dit speciaal voor excellente leerlingen. Tevens heeft APS op verzoek van het Steunpunt een set taalposters voor alle referentieniveaus (1F t/m 4F) ontwikkeld. Al deze sets zijn vervolgens aan alle scholen (per locatie) voor vo verstuurd. Op bijeenkomsten van het Steunpunt zijn ook nog eens honderden taal- en rekenposters voor gebruik in bijvoorbeeld de klaslokalen verspreid. Er was veel belangstelling voor deze visualisering van de referentieniveaus.

In 2011 is onder de regie van het Steunpunt een set beleidsbeelden ontworpen en verspreid onder alle scholen voor vo. De set is een instrument dat scholen van dienst is bij het inpassen van de referentieniveaus taal en rekenen in het leerplan. Het is bedoeld als een denkhulp bij het ontwikkelen van bij de school passend beleid. Er is de metafoor van fietsen en bagage gebruikt ('de map met de fietsjes'). Er zijn vier beleidsbeelden beschreven die door de scholen zelf in concreet beleid uitgewerkt kunnen worden. De map met beleidsbeelden bevat naast een algemene inleiding een poster met vier varianten verbeeld. Elke variant is apart beschreven. Bij de verschillende door het Steunpunt georganiseerde presentaties is gebleken dat de map met beleidsbeelden in een grote behoefte voorzag. In 2011 heeft het APS van het ministerie van OCW de opdracht gekregen twee van de vier beleidsbeelden nader uit te werken. Ook hierbij was het Steunpunt actief betrokken. Het heeft geresulteerd in de website www.beleidsbeeldentaalenrekenenvo.nl die in februari 2012 is gelanceerd.

Begin 2011 heeft Actis Advies van de Steunpunten vo en mbo opdracht gekregen om een website te ontwikkelen (en in eerste instantie te vullen) waarin het aanbod op het gebied van taal en rekenen voor scholen te vinden is. Marktpartijen kunnen zelf in een format hun aanbod op het gebied van (beleids)ondersteuning, leermiddelen, nascholing, toetsmateriaal en leerlingvolgsystemen opnemen. Na inzending wordt dit aanbod door het betreffende Steunpunt beoordeeld en toegelaten tot de publieke kant van deze website www.aanbodoverzichttaalenrekenen.nl.

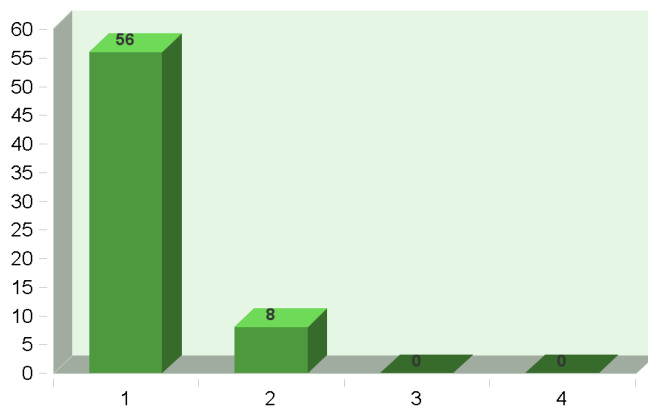
Voor het vo is ervoor gekozen om géén leermiddelen op te nemen in dit aanbodoverzicht omdat dit een dubbeling zou opleveren met de al jaren bestaande en bekende website www.leermiddelenplein.nl, die door de SLO wordt onderhouden.

2.7 De 'klanttevredenheid'

De activiteiten van het Steunpunt worden in zijn algemeenheid goed tot zeer goed beoordeeld. Dat blijkt niet alleen uit een grote belangstelling voor deelname aan de activiteiten. Direct na afloop van (grotere) conferenties, door het Steunpunt georganiseerd, worden enquêtes verstuurd aan de deelnemers. De respons daarop is vrijwel altijd groot en de beoordelingen zijn bijna altijd positief. Onderstaand ter illustratie enkele representatieve voorbeelden van beoordelingen. Een overwegend goede beoordeling stimuleert om op de ingeslagen weg door te gaan, een overwegend voldoende beoordeling daagt uit tot verbetering.

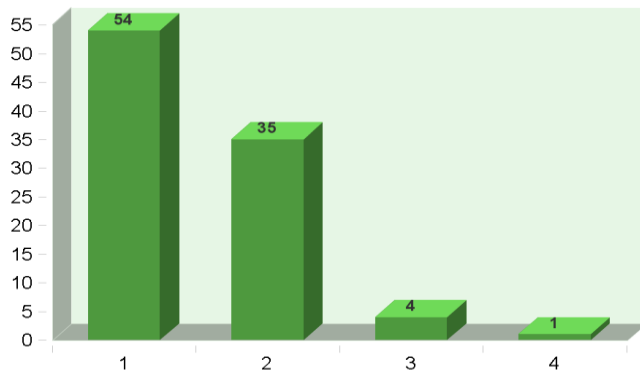
Antwoorden op vraag "Hoe beoordeelt u deze conferentie?" (Startconferentie febr. 2011)

1= Goed; 2= Voldoende; 3= Matig; 4= Slecht

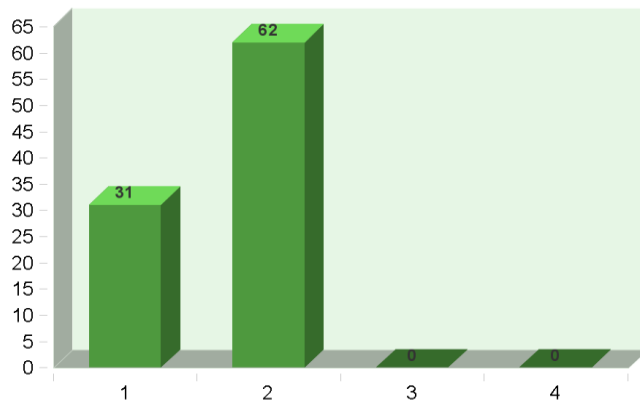
Antwoorden op de vraag "Hoe beoordeelt u de netwerkbijeenkomsten ... (2011)?"

1= Goed; 2= Voldoende; 3=Matig; 4= Slecht

Antwoorden op vraag aan onze netwerkdeelnemers (2011): “Bent u tevreden over de opzet en inhoud van de netwerkbijeenkomsten?”

1= Zeer tevreden; 2= Tevreden; 3= Ontevreden en 4= Zeer ontevreden.

Daarnaast ontvangen de steunpuntadviseurs via email ook geregeld positieve reacties op de beantwoorde vragen. Het is opvallend dat vraagstellers, nadat zij een antwoord hebben ontvangen, regelmatig de tijd nemen om te bedanken.

Een greep uit deze reacties:

“Heel hartelijk dank voor je antwoord. Ik heb net al even snel gekeken op de door jou geselecteerde links en er valt voor ons voorlopig genoeg te bestuderen.”;

“Bedankt voor dit snelle antwoord. We kunnen weer vooruit.”;

“Heel hartelijk dank voor deze info en voor de link daar staan inderdaad heel wat nuttige gegevens.”;

“Bedankt voor het meesturen van het servicedocument. Ik zal deze ook eens goed doorlezen; mogelijk veranderen mijn standpunten dan iets.”;

“Dank voor je antwoord. Ik kan hier op dit moment voldoende mee. Op 31 oktober heb ik weer een werkgroep bijeenkomst en zal je antwoorden gaan bespreken.”;

“Fijn dat je zo snel reageert op mijn mail; je antwoorden zijn duidelijk en bieden mogelijkheden.”;

“Héél erg bedankt! Dit helpt me verder.”

2.8 Presentaties voor andere organisaties/instellingen

Op verzoek van verschillende landelijke organisaties en grote scholencombinaties hebben de adviseurs van het Steunpunt in 2010 en 2011 regelmatig presentaties en/of workshops over de referentieniveaus en taal- en rekenbeleid verzorgd:

data	Bijeenkomst
18-3-2010	Congres VO-raad
15-4-2010	presentatie Platform VVVO
27-4-2010	presentatie Landstede College
26-5-2011	presentatie AOC Raad
28-5-2010	presentatie bestuur SPV
30-5-2010	Zebra Scholenfederatie, Breda
28-9-2010	presentatie Platform TL
3-10-2010	presentatie Citaverde College, Roermond
10-10-2010	conferentie Doorlopende leerlijnen SLO, Zwolle
8-12-2010	presentatie conferentie CPS referentieniveaus
17-11-2010	presentatie Were Di, Valkenswaard
12-1-2011	workshop Beleidsbeelden Succes in Beeld
13-1-2011	workshop Beleidsbeelden Succes in Beeld
18-1-2011	workshop Albeda College, Rotterdam
18-1-2011	presentatie VMBO Jaarcongres
19-1-2011	workshop Beleidsbeelden Succes in Beeld
20-1-2011	workshop Beleidsbeelden Succes in Beeld
14-2-2011	presentatie workshop Inspectie van Onderwijs, Utrecht
25-3-2011	presentatie Mondriaan College, Den Haag
21-4-2011	presentatie studiedag Aob
14-6-2011	presentatie Taalweb Den Haag
16-6-2011	presentatie Taalweb Amsterdam
12-8-2011	studiemiddag Dollard College, Scheemda
5-10-2011	presentatie Taal en rekenen van belang, Spirit4You
14-11-2011	presentatie Spirit4You, Den Haag

2.9 Werkoverleg OCW, instellingenoverleg, overleg met derden

Naast de formele contacten met OCW op directieniveau onderhoudt het Steunpunt nauwe contacten met het ministerie om de lijnen voor de dagelijkse praktijk kort te houden. Eenmaal in de maand is er een informeel werkoverleg tussen het Steunpunt en de betrokken beleidsmedewerkers. Een van de taken van het Steunpunt is het vervullen van een radarfunctie voor OCW. Tijdens het werkoverleg komen daarom zaken aan de orde die hetzij via de helpdesk, hetzij tijdens bijeenkomsten door de adviseurs zijn gesignaleerd. Verder spant het Steunpunt zich in om goede en efficiënte contacten met alle bij taal en rekenen betrokken partijen te onderhouden. Daartoe worden geregeld contacten onderhouden met de VO-raad, PO-Raad, AOC Raad, de Inspectie van het Onderwijs, SLO, platform VVVO, de SPV, de LPC, maar ook met partijen zoals het Expertisecentrum Nederlands en het Freudenthal Instituut. Daarnaast participeert het Steunpunt actief in het instellingenoverleg en is het nauw betrokken bij de werkgroep examinering (College voor Examens, OCW, Cito en SLO).

Het onderhouden van deze contacten is vooral gericht op afstemming van activiteiten, elkaar informeren over nieuwe ontwikkelingen, afstemming c.q. het verzorgen van de communicatie

en het ontplooiën van initiatieven op terreinen waar behoefte vanuit het scholenveld gesignaleerd is.

3. Bespiegelingen 2010/2011 en vooruitblik 2012

Terugblikkend op de jaren van deze rapportage, 2010 en 2011, kunnen we constateren dat het Steunpunt gezien de reacties, de opkomst tijdens de bijeenkomsten en de vragen die we telefonisch en per mail hebben beantwoord, duidelijk in een behoefte van de scholen voorziet. De uitvoering van het beleid om het taal- en rekenonderwijs te intensiveren en een gemeenschappelijk referentiekader te bieden is een proces van jaren. De jaren 2010 en 2011 zijn daarin te zien als de opbouwfase. Niet alleen voor het Steunpunt, maar voor alle betrokkenen: ministerie, ondersteuningsinstellingen en scholen. Het beleid werd verder uitgewerkt en de landelijke infrastructuur ingericht voor een goed verloop van de uitvoering. In vo-scholen begon men zich, vroeger of later, te oriënteren op wat het nieuwe beleid in de praktijk zou gaan betekenen. Het Steunpunt werd ingericht, activiteitenplan geschreven, netwerken opgebouwd, nieuwe activiteiten ontplooid.

Inmiddels hebben we vele contacten opgebouwd, met scholen en met tal van ondersteunende instellingen. Het vele netwerken van de afgelopen twee jaar heeft de nodige vruchten afgeworpen. Het biedt ons de mogelijkheid belangrijke signalen op te pikken die richting geven aan onze activiteiten en ons in staat stellen de radarfunctie voor OCW te vervullen. De contacten met de vaste contactpersoon van de directie VO bij het ministerie verlopen soepel en open. We worden geregeld gevraagd om aanwezig te zijn bij en een bijdrage te leveren aan bijeenkomsten, georganiseerd door de ondersteunende instellingen, commerciële partijen en soms door (netwerken van) scholen. We hebben in drie regio's laagdrempelige netwerken taal en rekenen opgezet waaraan enthousiast wordt deelgenomen door docenten en taal- en rekencoördinatoren.

Nu zijn we in een andere fase beland. Het beleid is steeds meer uitgekristalliseerd; hetzelfde geldt voor de landelijke (ondersteunings)infrastructuur, voor de ontwikkeling in de scholen en voor activiteiten van het Steunpunt. De infrastructuur heeft zich 'gezet'; ieders rol en taak is wel zo ongeveer helder. De basisactiviteiten van het Steunpunt staan op de rails. Veel scholen zijn bezig taal en rekenen een nieuwe, grotere plaats te geven in hun onderwijs. Met name het laatste betekent dat er ook in de activiteiten van het Steunpunt veranderingen moeten optreden. Zo starten we in 2012 met zogeheten 'pioniersgroepen' taal en rekenen vmbo én havo/vwo, bestaande uit mensen die al (heel) een eind op weg zijn de referentieniveaus te verankeren in schoolbeleid en (vak) leerplannen. Het is van belang ook die groepen te bedienen. Aan deelname aan deze landelijke pioniersgroepen worden in verband met de continuïteit eisen gesteld, wat niet het geval is voor deelname aan de regionale netwerken.

Wij vragen ons wel af of we de afgelopen twee jaar voldoende mensen op de scholen hebben bereikt. Nog steeds merken we, onder andere uit de contacten met de ondersteunende instellingen zoals de landelijke pedagogische instellingen, dat nogal wat verantwoordelijken op scholen te weinig kennis hebben van de referentieniveaus of er te weinig mee doen. Misschien moet er in 2012 wel voor mensen die nog over onvoldoende kennis beschikken door het Steunpunt een extra ronde met voorlichtingsbijeenkomsten worden gehouden. Gelukkig zien we ook dat veel scholen

heel ver zijn gevorderd met de implementatie van de referentieniveaus. Het Steunpunt zal dus (ook) moeten omgaan met grotere verschillen tussen scholen.

Vooruitblikkend kunnen we stellen dat de werkzaamheden voor de adviseurs van het Steunpunt zullen toenemen nu het jaar 2014 nadert. Het jaar waarin de rekentoets voor het eerst wordt afgenomen en de centrale examens Nederlands zijn geijkt aan de referentieniveaus Nederlandse taal. Wij verwachten dat in 2012 en 2013 de druk op het Steunpunt om informatie te verstrekken alleen maar toe zal nemen. In 2012 wordt door alle betrokken met spanning uitgekeken naar de pilots vo voor de rekentoetsen op de niveaus 2F en 3F. Veel docenten, rekencoördinatoren en schoolleiders maken zich grote zorgen of niveau 2F wel haalbaar is voor met name veel leerlingen uit de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo. Analyse van de resultaten van de pilotrekentoetsen zal moeten uitwijzen of die grote zorg terecht is.

Ook de ontwikkelingen rond de rekentoetswijzer 3S voor vwo worden nauwlettend door ons gevolgd; wij informeren het scholenveld tussentijds zo goed mogelijk over de stand van zaken.

Afsluitend hopen wij dat de focus van het ministerie van OCW, mede gelet op hetgeen wij daarover in ons voorwoord hebben aangegeven, ook de komende jaren gericht blijft op taal en rekenen in de verschillende onderwijssectoren.
